

Jovi Lozano-Seser
últimes existències

29 d'abril de 2008. Nova York. 17.54 hores. Una resplendent limusina davalla el barri de Brooklyn amb especial parsimònia. Sembla que tota la Tercera Avinguda siga una flonja catifa vermella disposada amb elegància per tal que el vehicle hi circule amb dolcesa. En abastar el semàfor de la cruïlla amb St. Lexington —és una aturada llarga: la seguretat dels vianants que travessen el pas així ho evidencia—, la porta dreta del cotxe s'obri sense que el xofer hi faça esment. És en aquest momentani parèntesi quan Ruth Madoff posa els seus estilitzats talons de Blahnik a terra per tal d'efectuar la fugaç corredissa que l'aproparà fins a la parada de fruita de la cantonada. En coneix el propietari, un simpàtic hindú que encara desafia l'ordenament municipal de no disposar les mercaderies en el perímetre de les voreres. En plena avinguda, sota l'ampul·losa arquitectura que amara el barri d'una modernitat postissa, certament impostada, el fet de retrobar encara al carrer parades de verdura fresca suposen un sedàs ineludible. Ruth somriu al xic abans de pessigar un xinglot de raïm del cabàs que hi ha entre les safates de les pomes i les carotes. Com que no té massa temps per baremar el pes de la fruita, sols lliura al venedor un bitllet de cinc dòlars, xifra que excedeix sobradament el preu real de la compra tot i que pot interpretar-se igualment com a almoïna indirecta. Així mateix, la compradora furtiva no perllonga més l'intercanvi i s'acomia del fruïter amb una lleu carassa per tal d'enfugir-se de nou cap al cotxe. El semàfor, no obstant això, ja presenta un cridaner verd blavós, que és el to amb què els novaiorquesos embogeixen d'impaciència davant el tedi de cada embós. La limusina, impertèrrita, l'espera amb educació, malgrat els clàxons i les

bròfegues exclamacions que emanen des dels vidres dels cotxes. Ruth, apressada, hi accedeix amb dificultat. El vestit que s'ha posat hui no tolera massa desimboltures. És un Armani bastant recent encara que ara es penedeix de no haver-lo estrenat abans, sobretot per la tibantor de les costures a la part de l'esquena. En tancar la porta, alguns darrers crits s'escolen pel badall de la finestra. S'hi distingeix, sobretot, l'accent rogallós d'un negre de Hell's Kitchen, musicalitzat en una munió d'ofenses que la destinatària desconeix. L'insult circumstancial, aplicat a una dona tan sofisticada com ella, sembla del tot inútil. La seua pell, allargassada per successius líftings excel·lentment executats, ja no reté cap inclemència. Sembla, fins i tot, impermeable. Les paraules malsonants, presagi de futurs escarnis, no arriben ni tan sols a commoure-la. Sols quan *madame* Madoff belluga el cap amb decisió, el conductor ressegueix la marxa.

No hauria d'haver planejat l'aniversari del marit a una hora tan estranya. La gent no celebra aquest tipus de festes tan enjorn, precisament en l'esperat moment en què mor la jornada laboral. Les set de la vesprada. Mala hora, barrina ara. S'ho havia rumiat durant molts mesos. Ho havia consultat als fills fins i tot, al llarg d'intensos xiuxiuejos telefònics que no podien despertar ni la més mínima sospita del marit. I és que un no compleix setanta anys tots els dies. El seu home, per sort, sí que ha abastat enguany tal fita, per menys conscient que en siga. I és que Bernard Madoff—més ben dit Bernie, tal com ella i els fills l'anomenen— no sap res de la celebració que els seus familiars han preparat durant mesos d'amagat. Per això, amb els nervis derivats dels preparatius per a l'esdeveniment, Ruth hui no ha dinat. Potser pel mateix motiu la fruita de la paradeta li ha despertat la gana, gairebé confosa dins el maremàgnum de cites i compromisos d'una setmana estressant com poques. Pensativa, s'emmiralla a l'espill que penja del respatler del seient de davant

i vacil·la quant a l'estat del pintallavis. És un bon color o potser massa fosc per a un capvespre de primavera? Tant se val: tornarà a maquillar-se en arribar a Madoff Securities, seu principal del conglomerat financer que el seu marit dirigeix i emplaçament escollit per a realitzar la sorpresa de l'aniversari.

Amb fruïció, arranca un gra de raïm del xinglot i se'l passeja entre els llavis. Últimament, per cert, s'ha obsedit amb el tema dels antioxidants i amb la presència d'aquests dins la dieta. Per a la festa de hui, per exemple, hi ha una carta especial de vins francesos i espanyols que ella mateixa ha seleccionat. D'ençà que la seua dietista li recomanà les virtuts oligolèptiques del vi, Ruth no ha deixat de prendre-s'ho a la valenta, com si s'acabara el món, com si el fet d'englotir més i més dosis d'antioxidants pogueren fer-la retrocedir en el temps fins a assolir novament la vintena d'anys. Després, mentre engronsa amb la llengua el gra, li agrada fer-lo dansar i sucra-lo fins a l'instant decisiu en què el rebenta amb els incisius. L'encisa aquest esclat. La commou. Més que més, si la fruita és ben fresca i presenta la duresa i la consistència d'una collita ben recent. Sense voler, un raig de raïm li regalima pel llavi inferior, efecte que no arriba a notar ja que l'última injecció de col·lagen encara li entrebanca parcialment la sensibilitat. Un lleuger gest amb els capcirons dels dits eixuga el molest líquid però acaba d'empastifar el pintallavis. Definitivament, haurà de tornar a maquillar-se en arribar a la corporació.

Mentre fa l'intent d'estovar-se un poc la cabellera, el mòbil emet dues pampallugues que es barregen amb el to refulgent dels petits diamants que encerclen la pantalla del terminal. És un missatge del seu fill Mark: Ja ha arribat l'actriu. Estàs de camí? Quan arribes, en parlem. Ho tenim tot a punt. Els cambres ja han parat les taules i el vi està a la temperatura idònia. Un bes***. Com que al cap d'uns minuts hi aplegarà, Ruth decideix no respondre-li. A més, li fa molta gossera escriure missatges

amb el mòbil, per més edició limitada que siga l'aparell i més còmodes de prémer siguen encara les tecles. Li'l regalà el marit per Nadal, fa ben poc, i ja té clar que no el farà servir més enllà de l'estiu. Li resulta feixuc i massa ostentós, com la decoració del seu ampli pis a l'Upper East Side. En discutiren molt a propòsit de l'interiorisme de la llar, encara que ella tenia ben clar que Bernie se n'eixiria amb la seua, com ocorre sempre.

En empassar-se un altre gra, Ruth incideix en la perseverança del marit, en com s'ha convertit per drets propis en l'exemple prototípic del *self-made man*. Se n'enorgulleix. Hi ha recels i picabaralles, com en tots els matrimonis, però se n'enorgulleix. Ho escridassaria per tot Manhattan, si fóra necessari. Després, a l'hora de la veritat, cert és que és un poc tirà. Fins i tot un poc fill de puta, com el definí en el decurs de l'última i acalorada –n'hi ha alguna, per contra, que no ho haja estat?– discussió. Tanmateix, és el *seu* fill de puta; amb la mateixa complicitat i paternalisme amb què el president Roosevelt definia el seu vincle amb el dictador panameny Somoza. I és que, tal vegada, en la vida dels Madoff, com en el funcionament de la diplomàcia americana, l'honestedat personal i els interessos econòmics s'entortolliguen els uns amb els altres en una enrevesada madeixa d'intencions que fa que tot rutle amb eficiència.

Paradoxalment, Ruth admira la capacitat del marit a l'hora d'esquivar els obstacles o, quan ha calgut, minimitzar-los. Bernard és llest, manifasser, i no s'incomoda davant els periodistes presumptuosos que desconfien del seu imperi des de fa mesos. En efecte, el neguiteja l'augment de la dissidència mediàtica i com les acusacions i la rumorologia de la premsa especialitzada serpentegen entorn del seu honor; en certa manera, s'hi ha familiaritzat. Bernie s'emmotlla a totes les circumstàncies, en presumeix Ruth, mentre localitza, retalla i esgarra els articles malintencionats que posen en dubte la solvència del seu cog-

nom. L'empitjorament de la relació amb el fill menut, coincidint amb les danyoses especulacions que des dels bufets dels principals analistes financers es projecten, sols és un maldecap més. Res sense importància. No debades, a la darrera felicitació nadalenca, la família sencera tornà a somriure per il·lustrar en la consegüent fotografia el seguit de virtuts que els membres de la nissaga Madoff encara atresoren.

Per a la festa de hui, però, són ella i els fills els qui manen, per més que les sorpreses preparades per a l'ocasió el tinguen a ell com a privilegiat destinatari. De fet, el principal atractiu de la festa serà un enorme pastís artificial amb ballarina inclosa. Se suposa que no només es tracta de la típica recreació androcèntrica del triomf personal –curiosament iniciada pels volts de la dècada dels vint, abans del crack del vint-i-nou–, sinó d'una espectacular manera de posar la cirereta festiva dins les genuïnes *parties* americanes. En tot cas, en van parlar molt, de com dur a terme la representació. La mateixa empresa de càtering, al capdavant, fou la que els oferí el servei: un gegantesc artefacte de suro recobert de merenga que s'obri per la part de dalt mitjançant un tap automàtic per on ha d'emergir la model escollida. De possibles ballarines, també en destriaren diverses. Ruth no volia cap acte vulgar o anodí, més proper a l'estètica de Hugh Hefner i les seues conilletes que no a l'estil europeïtzat que una família d'origen jueu com la seua representa. D'altra banda, el seu fill Mark suggerí la contractació de l'estrella del *burlesque* Dita von Teese, la qual, tot i estar interessada en un principi a participar-hi, finalment cancel·là l'actuació a causa d'una fortuïta gira a Las Vegas. La resta d'aspirants tampoc no convenceren ni Ruth ni els fills. No volien models pneumàtiques, ni sobredosis de silicona; al cap i a la fi sols volien llogar una jove sensual que afegira l'ingredient divertit, distés, a la festa. No es tractaria d'un *striptease*, ni de

bon tros. Sols una manifestació elegant i reivindicativa de la bellesa en estat pur, tal com es feia antigament en celebracions semblants arreu de la ciutat. Per això ho deixaren en mans d'un contacte de Mark, un agent d'actors que els recomanà una jove actriu de Missouri, de tan sols vint-i-tres anys: Sally Poshnick, formada en teatre clàssic i aspirant a actriu de musicals. En veure'n la fitxa, no hi dubtaren. Pèl-roja, correcta, educada i amb estudis universitaris. La tria, finalment, resultà reeixida i tant Ruth com els fills decidiren que aquella jove podia farcir definitivament el pastís d'aniversari de Bernie. No obstant això, hi havia altres detalls importants que calia considerar, tals com el càtering, amb el qual encara pagava més la pena parar atenció, atés sobretot el nivell d'exigència gastronòmica de molts dels amics de Madoff que hi assistirien, molts d'ells reconeguts sibarites amb poca probabilitat –i menys necessitat encara– de fer-hi concessions.

Amb dos grans de raïm de més, Ruth ja n'està tipa. Posada als desdjunis francesos i a les lletugues falsàries que li emplen abans el plat que l'estómac, Ruth desa el manoll de fruita a l'ampla butxaca de la porta perquè la limusina ja va a aturar-se al número 883 de la Tercera Avinguda, és a dir, l'entrada de Madoff Securities. De vegades, no arriba a discernir si el vehicle està en marxa o no, ja siga per la cadència muda del motor o per la fosca textura d'uns vidres moradissos que l'aïllen de l'exterior. Al remat, és el xofer qui li obri la porta per indicar-li finalment l'arribada:

–*Madame Madoff, nous sommes déjà arrivés* –convida el conductor a continuació, amb tot l'accent canadenc que ningú no s'ha vist en la necessitat de corregir, entre d'altres coses, perquè queda molt bé llogar servei domèstic francòfon.

–Perfecte –fa ella tot seguit, mentre deixa la limusina i s'encamina cap a l'entrada de l'edifici.

Des de les portes envidrades, els seus fills Andrew i Mark l'ataïllen abans de sortir per tal de rebre-la.

–Ja han arribat els cosins de Connecticut, els amics del pare i també els membres del consell jueu –anuncia Mark amb el seu fill als braços.

–Fantàstic. No em vénen a la ment millors amfitrions que vosaltres –felicitava Ruth al mateix temps que grata amb un cert deix infantil les galtes del nét per fer-li unes carantoines–. I, pel que fa a la maniobra del pastís, com heu quedat amb la ballarina?

–No és una ballarina, mare –replica Mark–. És una actriu. O és que no te'n recordes, del dia que la vam triar? Ja s'ha vestit i pentinat, per cert.

–I sap exactament què ha de fer? Cal anar amb compte. No se'ns ha d'escapar cap detall –adverteix, mentre constata la cara de pocs amics del fill menut, estrictament silent. Andrew sembla incòmode al festí, com si en realitat no hi tinguera res a veure. Tan esquerp com incrèdul, és del parer que amb tota la controvèrsia que sobrevola el seu cognom darrerament, no calia planificar una celebració tan pantagruèlica, a so de bombo i platerets.

–Per cert, Andrew –l'abraona pels múscles, en un gest que passa de toc maternal a assaig de massatge–, es pot saber a què es deu aquesta cara de pomes agres? Des de Nadal, que no t'he sentit dir paraula...

El jove defuig l'intercanvi amb una resposta que bé sembla un esbufec:

–Res, mare –argüeix amb deixadesa, desganat–; cansament, poc temps lliure...

Mark, que coneix els motius de desgrat del germà i company de faena perquè d'alguna manera en forma part, es disposa a interrompre els dubtes inquisidors de Ruth, més que més, perquè les raons del descens d'Andrew podrien entelar la tèbia felicitat del vespre d'aniversari.

–Vinga, anem dins a prendre alguna cosa –proposa l'hàbil primogènit, tot situant-se entre la mare i el germà per tal d'avortar un fútil intercanvi que, de qualsevol manera, no hi hauria tingut lloc.

Altius, tots tres accedeixen a l'edifici amb l'ànsia d'avançar-se a un moment gojós. El vestíbul de la seu Madoff vessa d'eufòria i convidats. Potser hi ha més de dues-centes persones gandulejant al voltant dels àpats que hi ha servits en disseminades i copioses taules rodones. Ho hauran de consultar al *maître*, per saber-ne la xifra exacta. Ruth saluda la concurrència mentre un cambrer s'apropa per acomplir el ritus d'ofrenar-li la primera copa de vi de la nit. Un chardonnay escumós, almivarat, li fa cosconelles aleshores al paladar, sempre receptiu pel que fa a productes vinícoles de tast exquisit. Per mitjà d'un succint gest d'empenyament, Mark prega al germà un mínim de decòrum per tal d'acabar la festa en pau. El menut dels Madoff assimila a contracor la indirecta i, entossudit, doblega els llavis per rebregar-los en una gruga de fàstic; del repèl que experimenta hui, immiscit entre la gentada, podria fins i tot perbocar sobre els flams de tonyina roja que guarneixen el banquet. Sense alterar la rectitud facial, s'adreça sigil·lós cap a un cantó de la sala sense acomiadar-se del germà. Mark, que no li lleva l'ull de damunt, segueix amb la mirada les seues apoquides passes abans d'adreçar-se a Ruth per tornar a recordar-li els preparatius de l'actuació central de la vetlada.

–Mare, si vols comentar-li alguna cosa a l'actriu, acompanya'm. Hem habilitat un camerino als lavabos.

–Supose que ja l'heu informada del *timing*. Quan el pare baixi les escales i li cantem tots l'aniversari feliç, precisament abans que comencen a tocar els músics de jazz, és quan ella ha d'eixir del pastís. El canó la il·luminarà directament. És el que em va dir el tècnic i és així com ells fan el muntatge d'aquest tipus d'espectacles.

–Bé, ella ja ha rebut les instruccions –li recorda, mentre la dirigeix cap al camerino improvisat–. Fa dues hores que ens hi espera.

–D’acord. I sap també que ha d’entrar al pastís per la part de baix de la taula? Sap que hi ha una obertura, no? I sap que la part superior del pastís l’ha d’obrir ella amb les mans també, veritat?

–Sí, i tant que sí. El *maître* li ho ha explicat tot. Està tot controlat. No t’amoïnes.

En accedir al camerino, Sally els rep enrojolada. Com que li han servit un càtering propi, no ha pogut evitar fer uns glops de xampany. Hi ha canapés i petits sandvitxos de pollastre sobre una tauleta estreta, però l’actriu s’ha decantat per l’efervescència de les bombolles. Malgrat el temps transcorregut, el to de les galtes no solament la delata sinó que li dibuixa un rostre més adolescent del que caldria esperar.

–Molt de gust, senyora Madoff.

–Encantada de retrobar-te, Sally. Mark m’ha comentat que ja t’han donat totes les instruccions. Ja saps com accedir al pastís i tot això...?

La cauta tímidesa que sovint li propicia embarbussaments accidentals hui sembla atordida gràcies a la puixança del xampany.

–Sí, per descomptat. Ja hem assajat l’entrada i la sortida. Tot clar.

Mark escodrina aleshores l’estat del camerino per mencionar tot seguit l’aparença intacta dels aliments que hi ha sobre la taula.

–No has tastat res. T’apeteix una altra cosa? Poden preparar-te un entrepà del que vulgues. Hi ha de tot.

–No, la veritat és que no tinc fam. No menjo mai abans d’actuar. I l’actuació de hui és ben peculiar!

Sally utilitza les exclamacions amb assiduïtat, com si el seu llenguatge necessitara de continus estímuls per finalitzar cada

enunciat. Al primer colp d'ull, la veritat és que no sembla una jove culta. Ruth la guaita de cap a peus i, a pesar de considerar-la una bròfega sense massa destresa comunicativa, certifica l'escaiença del seu estilisme. Sally llueix un vestit de bany d'inspiració anquilosada. Podria ser una modèlica *pin-up*. I si no ho sembla en una primera impressió, l'acurat maquillatge sí que la retrotrau exemplarment al classicisme dels cinquanta. Efectivament, com a detall festiu, la seua aportació a la festa sols pot ser positiva.

—En tot cas, si necessites alguna cosa, avisa un cambrer —li recomana Ruth, en un intent per acomiadar-se i reincorporar-se a la festa—. En poc menys d'una hora Bernard baixarà del seu despatx. Intenta capficar-te al pastís uns deu minuts abans perquè no sabem amb certesa si pot demorar-se o no. Al cap i a la fi, ha de ser una sorpresa.

L'actriu assenteix amb el cap i executa una postura totalment compatible amb el que podria ser la traducció, quant a expressió corporal, del vassallatge.

—Ho he entés tot, senyora Madoff. El seu fill ja me n'ha informat al llarg de tota la setmana, així que gaudisquen de la festa amb tranquil·litat.

—Fins després, doncs —s'acomiaten tots dos, abans de tornar al tumult neguitós que disfressa l'entrada de l'edifici de saló de celebracions. Si més no, el marbre que els acull i reflecteix remet a la noblesa dels palaus colonials, amb tot de luxes innecessaris i dispendiosos que solament existeixen per a satisfer l'efímera disbauxa d'uns pocs il·luminats.

De llum, però, al camerino de Sally en manca. Els halògens de disseny, que fan de la il·luminació del lavabo una demostració de quins són els límits de l'interiorisme —hi ha poca claredat, en resum, per a ser un lavabo—, no són prou potents per emmirallar-la mitjanament bé. És clar que l'ha maquillada una professional i que no hi ha perill de malmetre la recreació de

les pólvores, però l'actriu tem que qualsevol contratemps pugui espatllar l'actuació per a la qual s'han requerit els seus serveis. Està nerviosa. Moltíssim. I no sols per l'acrobàcia física d'encaibir-se dins del pastís, sinó per la minutada sincronització amb què ha de desenvolupar l'acte. No ha fet mai res de semblant i el seu paper hui a Madoff Securities li sembla un repte massa agosarat. Sense adonar-se'n, de fet, s'ha servit una altra copa de xampany. I ja és la cinquena. Sols li faltava la visita de la senyora Ruth i el taxatiu to de les seues recomanacions. Massa refinament i veterania per a una estudiant, diguem-ne, inexperta. Extenuada, la jove de Missouri s'asseu sobre un tamboret a l'espera del senyal decisorí. El mormoleig dels convidats i el tràfec dels cambrers portes enfora sembla que la maregen dins el silenci del seu receptacle. Destrempada, Sally se serveix una altra copa per veure si l'ànim, com l'estancada borsa d'estudiants de l'Actors Studio, revifa.

Al vestíbul, les copes de vi repiquen les unes contra les altres en una dringadissa constant que amenitza les tasques protocol·làries de la senyora Madoff. Mentre els fills resten apartats a un extrem de la sala, la principal amfitriona deambula entre les personalitats invitades mentre saluda els nouvinguts. Les seues exigües converses apel·len al vessant més superficial del comportament de la classe alta de Nova York. Viatges somniats. Destins ja acomplits. Restaurants visitats l'últim mes. Cellers ampliat. Nou educador i collar per al gosset. Operacions de cirurgia previstes. Retorn a la macrobiòtica. Canvi de gimnàs. I en cada breu enunciat, com si no se n'hagueren oblidat, els convidats li pregunten si el seu marit s'espera alguna cosa.

—Amb l'aldarull que hi ha ací baix, i ell encara al despatx! —els respon Ruth, afalagant-los amb rialles i ganyotes calculadament dosificades. La seua esteticista personal, de fet, li parla moltes vegades de l'esgotament cutani que impliquen els actes socials.

Massa somriures. Massa gestos. I al capdavall, massa arrugues. No cal, per tant, sobrepassar-se'n. El mateix s'ha de fer amb la parla. Ruth sols emet els enunciats justos i necessaris. Res d'excessos. No és perquè un excés de xarrameca pugafotre-li les cordes vocals, sinó per l'aparença que pugacausar en l'interlocutor el fet de trobar-se amb una primera dama de Wall Street poc distingida. Per a la senyora Madoff, el fet de limitar la seua traça comunicativa a la mínima expressió és el camí més curt per abraçar l'aristocràcia: jerarquia que els estatunidencs han hagut de reinventar en saber-se privats d'un passat ric en matisos i duració.

Li agrada molt com ha quedat disposat el càtering. La perspectiva del vestíbul s'assembla molt al que ella cobejava. Podria comparar-se amb l'entrada del Hilton, fins i tot. Al Ritz parisenc, probablement també. Hi ha una vintena de taules, quatre amples barres –dues per als vins, una per al xampany i una altra per a les botelletes d'Evian–, a l'extrem dret el reduït escenari per a l'agrupació jazzística i al bell mig de la sala, encimbellat sobre la taula central, el pastís. Molts dels convidats s'hi acosten per xafardejar. No gosen tocar-lo, però d'amagat sí que enfonsen els menovells, llaminers, per constatar la dolçor de la merenga. La cara d'aprovació justifica la incursió. D'alguna manera, la presència del pastís que corona la sala atrau cada vegada més l'interés dels congregats. Se suposa que tal munt de sucre amaga la sorpresa de la nit. Els Madoff són capaços de qualsevol cosa, murmuren entre glop i glop. Es comenta, de tant en tant, que han arribat a pagar mig milió de dòlars per l'actriu que sorgirà del pastís. Els més espavilats parlen d'alguna *playmate* reconvertida en actriu seriosa, mentre que altres bastant més desinformats afirmen que serà la cantant Britney Spears –en hores baixes i en honoraris més baixos encara– qui amenitzarà l'inici de la festa. El que tots tenen clar, mentre discuteixen hipòtesis variades i

estrafolàries, és que els Madoff no decebran ningú, menys encara quan es tracta d'homenatjar Bernie, possiblement el millor president d'una firma d'inversions que Wall Street tindrà mai.

Apartat de la multitud, Andrew Madoff xama vi blanc en lents glops mentre segueix de lluny els moviments estratègics de sa mare. L'esgarrifa el to afectat dels seus gestos. Com belluga les mans, abans d'estrényer amb cortesia les mans alienes. Sembla que a cada frec en trau profit, de l'avinentesa. Se sap benaurada i important, però l'artificiositat d'aquest *photocall* infinit el fa dubtar sobre la finalitat de les accions de la matriarca. S'està retent homenatge a si mateixa o als qui l'envolten? Hi ha massa autocomplaença comprimida a l'entrada de la corporació, sospesa abans de tornar a alçar la copa. El seu germà Mark s'hi acostava aleshores. De tan atrafegat com va, encara no ha tingut temps de traguejar res. Els llavis, eixuts, palesen la sequera.

—No creia que vindrien tots els convidats. He vist fins i tot companys assessors de Lehman Brothers —i assenyala, capcot, el racó on els músics esperen l'inici de la revetla—. No els has vist?

Andrew glopeja el vi amb suavitat, tot notant com la dolçor daurada del chardonnay li mulla el paladar d'un regust difícil de descriure.

—No, Mark. No m'hi he fixat —confessa, amb desídia—. Saps que hui no pararé massa atenció a res. Prou he fet assistint a l'aniversari. I ho he fet per la mare i per tu.

—I t'ho agraeix. Saps que la mare s'ho hauria pres malament, la teua absència. I més sabent que ja fa mesos que tu i el pare...

—Pots dir-ho, sense embuts: no ens parlem.

—Per això t'ho dic. El fet que hages acceptat la invitació, ja és suficient.

—Res no és suficient, Mark. N'hauries d'haver après, després de tants anys. Això és el que ens ha ensenyat Bernie, no? Que mai no n'hi ha prou.

Mark s'empassa saliva i s'apropa més al germà. Andrew no sol mirar directament als ulls quan parla i això el major dels Madoff ho detesta. No va aprendre a gestionar aquest tipus de menyspreu visual durant les lliçons de persuasió de Harvard i ara se sent intimidat, empetitit.

—He intentat accedir als fitxers que em vas comentar i no hi intuec res d'estrany. Hi ha una quadratura en els comptes. Els volums coincideixen. Es mantenen els actius...

—Mark, sigues honest almenys una vegada en la teua vida i digues-me que creus en tot el que et vaig desvelar. No estic parlant-te de menudeses, de petites modificacions fiscals. Estic confirmant-te que som testimonis d'un frau de més cinquanta mil milions de dòlars. No és que en siguem testimonis, és que en som responsables. El pare m'ho va confirmar i demà passat ens reunirà al despatx. Vol que sàpies de boca seua el que jo ja havia esbrinat pel meu compte. Madoff Securities és l'imperi d'una gran mentida. La solvència del nostre capital és totalment virtual. Invisible. No hi ha res. Res. Les filtracions d'ara fa deu anys no anaven mal encaminades. El pare no ha actuat mai com a inversor, sinó com a operador d'una gran piràmide. El mètode Ponzi és el que ens ha dut fins ací. No va haver-hi diners mai. La rendibilitat es basava en els diners d'altres inversors, però no en la riquesa que els volums pogueren generar. És a dir, Bernie pagava als clients existents amb els diners que rebia de clients nous, no amb la tornada d'inversions reals. M'entens, Mark? Amb açò ja podem dir que el pare és tot un mag de les finances...

—No em demanes que assumisca això en un tancar i obrir d'ulls. No hui.

—I quan te'n faràs compte? No tenim ja temps per reaccionar-hi. Ni tan sols el meu advocat m'ha donat cap esperança. Les nostres signatures estan pertot arreu. La nostra implicació

és gairebé carnal. Mira'm a la cara, Mark: tu i jo som Madoff. Ho portem escrit al front. Ho duem a la sang. I a la Visa.

Mark guaita les escales centrals del vestíbul, per si el pare fa la intenció de baixar ja. La secretària de recepció de la primera planta és qui els farà l'avís. Ja és quasi l'hora, l'hora en què el cap de la companyia abandona el despatx per anar al gimnàs, com tots els dies. Per més crua que siga la realitat, però, el major dels Madoff no pot oblidar la màxima vitalista de viure el present i el present, en aquests moments, és el setanté aniversari de son pare.

—Andrew, tot açò és molt dur de pair. Sols digues-me una cosa. Qui et va passar les dades? Va ser Harry, veritat?

—Harry Markopolos? Encara no te'n refies? Markopolos ja va denunciar el que t'estic dient fa deu anys i, a pesar de menysprear-lo, crec que els seus avisos ens haurien d'haver alliçonat.

—Tu saps que Markopolos envejava molt el pare. Tot el que va emprendre aleshores era una carrera d'odi contra ell i contra nosaltres. Era massa difícil en aquell moment poder distingir entre competitivitat i joc net. Saps que...

—Prou, Mark —l'interromp—, prou. Has de saber d'una puta vegada que som partícips de l'estafa més gran d'Amèrica i que el cognom que arrosseguem és la nostra pròpia soga. No hi ha res a fer. T'ho estic dient ara i fa tres mesos que t'ho repetisc. Açò se'n va tot a la merda, així que intenta gaudir de la festa d'aquesta vesprada perquè probablement l'any vinent, per aquestes dates, tu i jo estarem ben famolencs dins una cel·la al correccional de Butner.

Descompost, la congoixa se li encomana al rostre i els llavis li tremolen, com quan el pare li mana alguna cosa de manera urgent i ell no sap com enllestir l'encàrrec. Mark es passa una mà pel bescoll i talla la conversa amb el germà:

—Dispensa, Andrew, però he de beure alguna cosa. No em trobe bé.

Atabalat, fa dues lentes passes cap arrere abans d'enfilar-se cap a la barra on el cambrer no té prou mans per servir tot el vi negre que li demanen. Es comenta que és un vi espanyol recomanadíssim. Enderiat que li servisquen una copa ben caramullada, Mark es perd entre l'eixam d'amants del Rioja.

A pocs metres de la barra, el *maître* fa memòria per saber si ja ha avisat la jove del pastís o no. Com que hi ha més gent de l'esperada i els canapés de cada taula s'exhaureixen abans d'hora, el responsable del càtering decideix delegar en la professionalitat de la model abans de tornar a insistir-hi. Tanmateix, l'espectacle depén d'ella, no del servei de restauració, opina ell immers en la voràgine de dirigir la legió de cambrers. El senyor Madoff baixarà en qualsevol moment i molt probablement ella ja l'espera a l'interior de l'estructura emmerengada. No és responsabilitat meua, collons, es repeteix a l'hora de criticar com de tacanys són els Madoff. Molt milionaris, sí, però bastant agarrats a l'hora de regular els recursos humans d'un esdeveniment de tal magnitud. Amb dos cambrers més, la cosa no s'hauria encarit massa i el subministrament hauria estat més fluid. Quina mala bava, la d'en Bernard. Tros de garrepa! Se suposa que el seu geni és tan curt com el seu límit de dispendi.

Aliena al tumult exterior, Sally Poshnick resta despacientada sobre el tamboret. Anit va anar al llit ben tard per tal d'assajar l'audició que tindrà demà en una important productora de televisió i el cansament, és clar, és sempre inoportú. L'espera per accedir al vestíbul, a més, l'ha exasperada tant com per fotre's la botella sencera de xampany, l'acidesa del qual li balla ara en l'abdomen per mitjà de curts espasmes que semblen rots silenciats. Amb el cap recolzat sobre els avantbraços, l'actriu aparta els àpats que ja no tastarà i relaxa el tronc superior sobre la tauleta. No sap si és son o abatiment, però la veritat és que l'alcohol venç el seu propòsit de mantindre's alerta. Per afegitó, tampoc

no li han confirmat amb exactitud l'hora en què l'homenatjat hi farà acte de presència. Llevat de la darrera visita de Ruth i el fill, Sally no s'ha servit de cap altra referència per calcular l'inici de la festa. Una hora? Què és una hora? Els minuts transcorreguts se li amunteguen en el tedi del seu coent camerino d'emergència. Quan la cridaran? Potser serà el *maitre* qui li ho confirme. Qui sap. Qui li mana a ella treballar per als rics de Wall Street? Tan bohemis com semblen. Realment pagaven la pena els honoraris? Realment, s'esperava una major retribució. Dos mil dòlars són pocs diners per a gent com els Madoff. Caldria haver qüestionat el tema del pagament. El penediment, altrament, muda en enso-piment i al cap d'un segons, sense previndre-ho ni desitjar-ho, Sally enceta un somni que la reconcilia amb els anhels del seu cos, exhaust de tanta cabòria.

Al contrari que l'estudiant de Missouri, Ruth cova al ventre un niu de nervis. Finalment, la secretària de la primera planta alça el braç per anunciar el descens del protagonista de la nit. Mark és el primer que reconeix el senyal i tot seguit és reclamat per Ruth, qui el guaita entre els convidats. Amb el seu braç enjoiat, la mare agafa el fill major a l'altura del maluc i fa una ullada per rescatar Andrew del seu exili. Inesperadament, ja no hi és.

—On ha anat el teu germà?

Mark sosté la copa de vi amb dificultat. És la tercera.

—No es trobava bé, mare. Deu haver anat fora.

—Fora? Però si s'ho perdrà! Bernie baixarà ara mateix!

El fill major té els ulls enaiguats i no sap si és per l'emoció del moment actual o per l'anterior. Com en els comptes que en teoria hauria d'haver après a calcular en la seua acomodada trajectòria financera, la seua vida és un desencert constant. Tampoc no feia falta que el germà li ho recordara abans de desaparèixer més enllà de la caterva de llepons que pul-lulen hui entre els

pastissos de pasta fullada. La vida de Mark, des de sempre, s'ha nodrit de falses creences. I les fal·làcies, ja se sap, tenen els peus de fang; com ell, sobretot quan perdia els partits de tennis al campus universitari, abans de suggestionar-se amb la creença que les fortunes esdevenidores, fruit dels èxits professionals de la firma de son pare, compensarien l'amarg sabor de les desfetes experimentades sobre la gespa.

Tal com havien acordat de manera col·lectiva, els assistents a l'aniversari assumeixen un silenci imperfecte que es focalitza en el creixent ressò d'unes petjades. El calcer de Bernard Madoff repica en la llunyania de la primera planta i recrea un to ascendent a mesura que s'aproxima més a les escales que desemboquen al vestíbul. Ruth grata amb força la cintura de Mark mentre l'expectació s'expandeix en un irreversible compte arrere. En teoria, les festes sorpresa sols es veuen justificades si hi ha una espera que les dignifiqui. Des d'un altre punt de vista, també podria dir-se que la sorpresa sempre és mútua: d'una banda, se sorprenen els que sorprenen, i, de l'altra, se sorprén el sorprés. Tots dos grups esperen sempre alguna cosa, arribats a tal punt àlgid, per més que la previsibilitat esdevinga la poma enverinada d'aquest tipus d'actes superflus.

En efecte, l'eco d'un calcer que imita bastant l'estil del claqué, es materialitza finalment en la figura de Bernard, que apareix a l'ampit de l'escala tan sublim i artificios com els arbres decoratius que l'envolten:

—Déu meu! —exclama Bernie en visualitzar l'admirada escena que es desplega davant seu. Tot d'una, la multitud esclata en aplaudiments mentre l'estrella descendeix cada graó amb la simpatia per la qual se'l coneix. Aferrat al passamà, tot són escarafalls i rialles per part del cap de la corporació; gesticulacions sobreactuades que se succeeixen en una perfecta coordinació mentre tothom cantusseja tal com pot el *Happy Birthday*.

En abastar la planta baixa, un corredor de cortesia s'obri entre els convidats per facilitar-li el pas mentre s'encamina enfevorit cap a la seua família. A Ruth l'abasta primer per besar-la tímidament als llavis, tot i que després inclou el seu fill Mark dins l'abraç comú. De fil musical, a l'espera que el jazz encete la seua melangiosa ambientació, els convidats no deixen de perpetrar la seua inconfusible acumulació de tics i crits tan histèrics com prescindibles.

De sobte, tal com s'havia previst, el vestíbul sencer es fon en negre. Dins la foscor parcial de l'emplaçament, el canó zenital enfoca les postres que presideixen el saló. La llum blanca emmarca als ulls de tothom les ingents mides d'un pastís del qual s'esperen grans meravelles. L'expectativa, una vegada assumit el silenci que precedeix la inaudita escena, és majúscula, precisament com la tipografia de les grans M i S que hi ha projectades sobre la façana interior de l'edifici.

L'espera, al cap d'uns segons, esdevé insuportable. Els músics de la banda llogada, espontanis i posats a la improvisació, imiten amb la percussió el to circense del tabalet que sempre anuncia la més esperpèntica peripècia però, per més que prolonguen la interpretació, la model del pastís no hi surt de cap manera. Ruth, espantada, mira el fill i ambdós es mordiquen el llavi al mateix temps. El *maître*, situat al costat del pastís, se'n fa creus. Juraria que ha avisat l'actriu en nombroses ocasions. Fins i tot ha picat la porta tancada del camerino fa escassos minuts. No pot ser, rondina. Per això, quan els músics decideixen interrompre l'espectacularitzant so del tabal, és el *maître* qui puja directament a la taula per obrir amb les seues pròpies mans el pastís havent sospesat prèviament la possibilitat que el mecanisme del tap s'haja espatllat. Llavors, sense que cap dificultat ho obstaculitze, el *maître* trau fàcilment la part superior del pastís, hi fa una ràpida ullada i s'adona, a la fi, que el recipient és buit. Ja siga per

l'ensurt de constatar la situació o per la lliscadissa consistència del perímetre emmelat del pastís, l'home s'esvara i es precipita contra l'encaix de suro i arcs de fusta que compon l'esquelet del muntatge. L'impacte, de connotacions chaplinianes per la barreja de bac i merenga, en primer lloc bada l'estructura tot i que després, en caure finalment el *maître* a terra –tot i arrossegant amb ell, això sí, la part davantera de la construcció–, l'incident acaba revelant als ulls de tothom el caràcter tou de la recreació.

L'escena deixa atònita la concurrència. Les expectatives dels assistents pel que fa a la vistositat de l'hipotètic espectacle no solament es veuen anul·lades, sinó que la festa sencera sembla ofuscada per l'episodi. Enlluminat pel canó, el que queda del pastís mostra un enorme trau; els rústecs budells d'una tramoia tan teatral com antiga que no hauria d'haver vist mai la llum: un buit intangible que fereix les il·lusions dels espectadors i esmicola en mil bocins l'orgull de Ruth, qui, de tan esvalotada, ni tan sols ha tastat encara cap canapé des que ha arribat, potser enardida pel pretext calòric del raïm que s'ha empassat de camí a l'empresa, potser preocupada per fantasmagòriques premonicions que ara, tot d'una, cristal·litzen. Els ulls del marit, al mateix temps, es concentren en l'*horror vacui* en què es focalitza l'atenció de tothom. Sols el seu fill Mark, abstret en el contorn de l'enorme forat que la llum encercla, gosa pertorbar el mutisme regnant amb una fluixa observació:

–No hi ha res.

A l'exterior, alié a la disbauxa, Andrew Madoff, l'hereu absent, encén una altra cigarreta sense apartar la mirada d'allò que es cou més enllà de les portalades de la firma. A través del vidre, hi llambrega el rostre compungit dels seus, així com la més absoluta estupefacció dels presents. No entrelluca del tot la faç desencaixada del germà major, però malgrat la llunyania, malgrat la gentada que l'envolta, aconsegueix llegir els movi-

ments tòtils dels seus llavis xops de vi. No hi ha res, balbucejia. No hi ha res, sentència.

En resum, tal com dedueix el més jove i previsor de la nissaga Madoff, la convulsa història del seu llinatge no dista massa de la fórmula habitual amb què el seu país fabrica i enderroca mites. Hi ha una calculada combinació de triomf i fracàs, d'èxit i de pèrdua, que tant agermana la biografia dels grans personatges de la història amb les estrelles del pop, com les ridiculitza per mitjà del caràcter episòdic de cadascuna de les seues davallades econòmiques o emocionals. L'ascens i descens dels Madoff, a més a més, evoca a la perfecció l'estètica dels telefilms de baix pressupost que retraten amb especial xafarderia les llums i les ombres de les grans famílies nord-americanes. Tal com aquestes previsibles i poc exquisides produccions assenyalen als títols finals del seu epíleg, l'agenda dels Madoff passarà en els propers mesos per molts i ben diversos alts i baixos. Si més no, abans que acabe l'any, l'11 de desembre concretament, Bernard Lawrence Madoff serà finalment detingut per l'FBI al seu apartament de l'Upper East Side per ser el causant d'un dels majors fraus de la història i, de refilada, l'avantsala d'una crisi econòmica global sense precedents i, per què no, sense vergonyes. Pocs dies després, el 23 de desembre, la policia trobarà mort –i amb indicis de suïcidi–, en la seua oficina de Nova York, Thierry Magon de la Villehuchet, de seixanta-cinc anys i cofundador d'Acces International, una de les principals entitats comercialitzadores dels fons que gestionava Madoff, els guanys de la qual s'havien volatilitzat amb la descoberta del delicte. De la Villehuchet serà així la primera dins la llarga llista de víctimes directes i indirectes de l'allau especulativa de Bernie, una incomptable retafila de bancs, asseguradores, fons d'inversió i fortunes privades que esguitarà durant mesos els titulars dels rotatius de tot el món. Gens estalvis malgrat el cognom, els seus familiars directes assumiran

des d'aleshores nous turments insalvables. A Ruth Madoff, el gruix de les successives demandes per part de síndics, creditors i inversors afectats pel frau del marit acabaran aigualint-li definitivament les sessions de Pilates, mentre que per a Mark i Andrew, indefugiblement implicats en la trama en qualitat de *brokers* de la firma, el pes de la responsabilitat esdevindrà el seu propi infern en vida. Sense anar més lluny, el dia exacte en què s'acomplisquen dos anys des de la detenció del pare, és a dir, l'11 de desembre de 2010, Mark Madoff es penjarà al lavabo de sa casa mentre tant el fill menut com la dona, ben adormits a l'habitació contigua, ni en sentiran el darrer alé. Isolat en la seua reclusió, a recer de curiosos, Bernie ni tan sols acceptarà el permís penitenciari per assistir al funeral del fill major. És precisament allí, al penal de Carolina del Nord, on l'honorable inversor seguirà complint una pena de cent cinquanta anys.

Però per a això, afortunadament, encara falten molts dies i al vestíbul de Madoff Securities, una vegada els músics de jazz comencen a tocar per tal d'esmenar la frustrada *performance* mitjançant les oportunes melodies, els cambriers s'apressen a recollir els lletjos i esquerdats vestigis del pastís. Entristida, Ruth Madoff es penedeix d'haver llogat Sally Posnick, a qui ningú no aconsegueix localitzar enlloc. Bernie, mentrestant, no gosa preguntar pel fill menut mentre s'endú Mark a la barra. El cambrer els serveix més vi blanc i els renova les copes. Les d'ara són més fines i distingides –cristall de Bohèmia o de més enllà, si cal– i semblen bombolles de sabó modelades, de tan diàfanes. En un primer brindis, el pare percep una certa languidesa en el rostre de Mark. El somriure se li ha torçut i els ulls, enfosquits, tremolen en la seua pròpia obscuritat. Per això, en apropar ambdues copes, l'escomesa de Bernie supera en força la del seu deixeble, emporuguit i moix a l'hora d'articular el braç, motiu pel qual el frec dels cristalls esdevé una inevitable trencadissa. Les copes

badades entre pare i fill arredoneixen l'efecte desolador de la jornada. El vi, amb l'esqueix dels vidres, guanya en cos i textura tot allò que perd en aparença i sabor.

Massa mals auguris per a una sola nit.